

บรรณานุกรม



หลักฐานชั้นหนึ่ง (Primary Sources)

กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

- เอกสารรัชกาลที่ 5 ศ. 5 (ร.ล.) 1-16/5 โรงเรียนราชบริพาร (16 มีนาคม ร.ศ. 117 - 2 กันยายน ร.ศ. 118)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 กษ. 12.2/12 มุคคัลย์ แล้วเปลี่ยนเป็นบริษัทสยามกัมมาจล (วันที่ 9 พฤษภาคม 124 - 13 พฤศจิกายน 128)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 กษ. 9.4 (1-6/1) เล่ม 1 บริษัทผูกคลองและคูนาสยาม (พฤศจิกายน ร.ศ. 107 - 4 ธันวาคม ร.ศ. 118)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 กษ. 3.1/12 ชาวนาจะกู้เงินรัฐบาลแลความเห็นที่คึกบ่ารุงนา (วันที่ 1 สิงหาคม - 6 มีนาคม ร.ศ. 128)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 คช. 9 (1-8)/5 เล่ม 1 รายงานโครงการท่อน้ำเข้าสำหรับเขตรัฐวูปแห่งลากแม่น้ำเจ้าพระยาตอนใต้ ของมสเตอร์ เอ โสมาน วาน เกอร์ ไฮก (วันที่ 24 มกราคม ร.ศ. 122)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 กษ. 3.1/9 ความคิดเรื่องอุทกหนูนชานา (วันที่ 7 กรกฎาคม ร.ศ. 118)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 บ 1.4 (1-5)/1 เจ้านายและข้าราชการกราบบังคมทูลความเห็นจัดการเปลี่ยนแปลงระเบียบราชการแผ่นดิน (วันที่ 8 มกราคม ร.ศ. 103)
- เอกสารรัชกาลที่ 5 บ 1.4 (1-5) พระราชดำรัสรัชกาลที่ 5 ว่าด้วยเปลี่ยนแปลงแผ่นดินปกครองราชการแผ่นดิน (เมษายนวัน)
- เอกสารรัชกาลที่ 6 กษ. 1/12 รายงานตรวจการเพาะปลูกประเทศสยาม (วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2474)
- เอกสารรัชกาลที่ 7 รล 6/3 รายงานการประชุมกรรมการองคมนตรี (วันจันทร์ที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2475)
- เอกสารรัชกาลที่ 7 ส.บ. 2.42 (358 - 385)/365 เล่ม 18 รายงานการประชุมพิเศษ เรื่องการเงิน (วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2474)
- เอกสารรัชกาลที่ 7 ส.บ. 2.42 (358 - 385)/380 เล่ม 18 นำถวายสำเนาย่อฎีกาชาวนา ร่องทุกข์ รวม 5 ฉบับ และฐานะความเป็นอยู่ของชาวนาในจังหวัดลพบุรี (วันที่ 4 - 22 มีนาคม พ.ศ. 2474)
- เอกสารรัชกาลที่ 7 ส.บ. 2.42 (386 - 411)/401 เล่ม 19 ประชุมปรึกษาฎีการ่องทุกข์ (วันที่ 7 - 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2475)

เอกสารรัชกาลที่ 7 ค 15.3/1 ฐานะแห่งการเงินและค้ำคองงบประมาณให้เข้าสู่  
 คุลยภาพ (วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2468 - 8 เมษายน พ.ศ. 2469)

เอกสารรัชกาลที่ 7 ค 1/46 รัฐบาลสยามออกจากมาตราทองคำ (วันที่ 14 - 18  
 พฤษภาคม พ.ศ. 2475)

เอกสารรัชกาลที่ 7 ค 1/47 ขออนุญาตจ่ายเงินในประเภทหนี้เงินกู้ เพื่อรับซื้อ  
 พันธบัตรสยาม (วันที่ 16 - 19 มิถุนายน พ.ศ. 2473)

เอกสารรัชกาลที่ 7 ค 1 (35-48)/37 เล่ม 2 บันทึกความเห็นของนายฮอลล์แพตซ์  
 ที่ปรึกษาคณะ วาควยวิธีการเงิน (วันที่ 24 ธันวาคม - 17 มีนาคม พ.ศ. 2473)

แผนกเก็บและห้องสมุด กองกลาง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการราษฎร ครั้งที่ 2 วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2475

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการราษฎร ครั้งที่ 3 (ไม่ระบุวัน เดือน ที่ประชุม)

พ.ศ. 2475

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการราษฎร ครั้งที่ 7 วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2475

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการราษฎร (ไม่ระบุครั้งที่ประชุม) วันที่ 10 สิงหาคม

พ.ศ. 2475

บันทึกรายงานการประชุมกรรมการราษฎร (ไม่ระบุครั้งที่ประชุม) วันที่ 20 กันยายน

พ.ศ. 2475

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี (ไม่ระบุครั้งที่ประชุม) วันที่ 9 มีนาคม

พ.ศ. 2476

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี (ไม่ระบุครั้งที่ประชุม) วันที่ 25 มีนาคม

พ.ศ. 2476

บัญชี ชั้นสอง ที่ 54/163 หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ร.ศ. 4916/2476

ถึง ผู้สำเร็จราชการพระราชวัง

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี (ไม่ระบุครั้งที่ประชุม) วันที่ 3 สิงหาคม

พ.ศ. 2477

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 41 วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2477  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 54 วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2479  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 10 (ไม่ระบุวันและเดือนที่ประชุม)

พ.ศ. 2482

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 14 วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2482  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 15 วันพุธที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2482  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 28 (ไม่ระบุวันและเดือนที่ประชุม)

พ.ศ. 2482

บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 30 วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2482  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 52 วันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2482  
 บันทึกรายงานการประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 68 (ไม่ระบุวันและเดือนที่ประชุม)

พ.ศ. 2482

### เอกสารที่ตีพิมพ์แล้ว

ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 4, กฎว่าด้วยไพร่สมกำลังแลเลขหัวเมือง จ.ศ. 1172  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 5, ประกาศให้ค้ายาแลรับจ้างทำการคอคคนนอกประเทศ  
 จ.ศ. 1218  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 5, ประกาศอนุญาตให้ทำการกับฝรั่ง จ.ศ. 1218  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 5, ประกาศว่าด้วยกงสุลอังกฤษจะทำตึกอนุญาตให้คนทั้ง  
 ปวงรับจ้างแลขายสิ่งของได้ จ.ศ. 1219  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 8, พระราชบัญญัติสำหรับหอรัษฎากรพิพัฒน์ จ.ศ. 1234  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 8, พระราชบัญญัติเคาน์ซิลออฟสเตท คือ ที่ถูกษาราชการ  
 แผนดิน จ.ศ. 1236  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 8, พระราชบัญญัติปรีวีเคาน์ซิล คือ ที่ถูกษาในพระองค์  
 จ.ศ. 1236  
 ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 8, ประกาศการในที่ถูกษาราชการแผนดิน จ.ศ. 1236

- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 8, พระราชปรารภในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า  
เจ้าอยู่หัว ว่าด้วยเรื่องทาสและเกณฑ์อายุลูกทาสไทย จ.ศ. 1236
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 9, ประกาศที่จะหักไพร่สมตายชราพิการ จ.ศ. 1239
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 17, พระราชบัญญัติเก็บเงินกานา ร.ศ. 119
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 18, พระราชบัญญัติเก็บเงินคาราชการ ร.ศ. 120
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 31, พระราชบัญญัติการเก็บเงินรัฐูปการ พ.ศ. 2462
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 38, พระราชบัญญัติเงินรัฐูปการ พ.ศ. 2468
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, พระราชบัญญัติเงินเคื่อน พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, พระราชบัญญัติล้างมลทินผู้กระทำความผิดทางการเมือง  
พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, พระราชบัญญัติธรรมเนียมการปกครองแผ่นดินสยาม  
ชั่วคราว พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, พระราชบัญญัติว่าด้วยยศทรัพย์สินของกสิกร พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, คำแถลงการณ์ของคณะกรรมการราษฎรเกี่ยวแก่  
พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, พระราชบัญญัติภาษีเงินได้ พ.ศ. 2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 45, คำแถลงเรื่องแก่พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.  
2475
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 46, พระราชกฤษฎีกา ให้ปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร  
และตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่ พ.ศ. 2476
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 46 คำแถลงการณ์ของรัฐบาล ลงวันที่ 1 เมษายน  
พ.ศ. 2476
- ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 46, พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2476
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 1, ประกาศเรื่องโรงเรียน จ.ศ. 1236
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 38, พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464

- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 57, คำปราศรัยของนายกรัฐมนตรีกล่าวแก่ประชากรของชาติ  
โดยอาศัยทางวิทยุกระจายเสียง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2483
- มโนสาร เล่ม 3, คำพิพากษาฎีกาที่ 1116
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2475, กระทู้ถามของ  
นายจรูญ สืบแสง เรื่องรัฐบาลได้คำวิจารณ์ในทางเศรษฐกิจอย่างไร
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2475, แก้ไขเพิ่มเติม  
กฎหมายให้ยรบาล ว่าควยสมรสของพระราชวงศ์
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2475 พระราชบัญญัติ  
ยกเลิกการปรับโทษตามศักคินา
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2475, พระราชบัญญัติ  
ล้างมลทินผู้กระทำผิดทางการเมือง
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475, คำปฏิญาณของ  
ผู้แทนราษฎร
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2476, หนังสือหลวง  
ประคิษฐมนุชรรม มีถึงสภาผู้แทนราษฎร เพื่อชี้แจงร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้ง  
พ.ศ. 2475
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2476, รัฐบาลแถลง  
นโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2476, นายกรัฐมนตรี  
แถลงข่าวขบถบวรเคช
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2475, ฎัตตินายพัก  
ณ สงขลา เรื่องขอให้ตั้งกรมการวิสามันตุ ไตสวนหลวงประคิษฐ
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2476, มติเห็นชอบด้วย  
ความเห็นของคณะกรรมการวิสามันตุ ไตสวนหลวงประคิษฐ
- รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2477, พระราชหัตถ-  
เลขาจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึงพระยามโนปกรณนิติธาคา

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2477, พระราชบัณฑิต  
พระปกเกล้าฯ

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2477, ส่นองพระราชา-  
บัณฑิตของรัฐบาลพระยาพหลพลพยุหเสนา

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2478, พระราชบัญญัติ  
อนุมัติพระราชกำหนดแปลงเงินกู้

#### หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2477

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2477

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2478

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2478

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2478

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2478

#### หลักฐานชั้นสอง (Secondary Sources)

##### วารสาร

ขจร สุขพานิช, "มรดกกรรมของนายวินเสนา" สังคมศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 6 (กันยายน -  
พฤศจิกายน, 2511), 64.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา "ความคิดทางเศรษฐกิจของพระยาสุรียานุวัตร" สังคมศาสตร์ปริทัศน์  
(กันยายน, 2517), 41 - 42.

ชัยสิริ สมุทวนิช, "ชนบชวานา - ชนบชระชาชน" สิทธิเสรีภาพ (พ.ศ. 2511), 66-77.

ชาติวิทย์ เกษตรศิริ, "ผู้นำแต่ละรุ่นในประวัติศาสตร์ไทย" วารสารธรรมศาสตร์  
(พฤษภาคม, 2517), 94 - 95.

ธี เกฮารุ ทานาเบ, "การชลประทานเพื่อการเกษตรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของไทย"  
วารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 5 เล่มที่ 2 (ตุลาคม 2518 - มกราคม 2519), 70.

ณรงค์ พวงพิศ, "บทบาทของคนจีนในการประชุมมูลนิธิอากกร" วารสารธรรมศาสตร์,  
(ตุลาคม 2518 - มกราคม 2519), 95.

- เคช บุณนาค, "ขบถเงี้ยวเมืองแพร่ ร.ศ. 121" สังคมศาสตร์ปริทัศน์, (พ.ศ. 2511), 68 - 77.
- ยุพา ชุมจันทร์, "การแบ่งยุคสมัยของประเทศไทย", จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 3 (เมษายน, 2518), 91 - 92.
- ยุพา ชุมจันทร์, "ขบถผู้่บูด ค.ศ. 1901 - 1902" จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, (กรกฎาคม, 2518), 97.
- เทียน อัจกุล, "บทความพิเศษวิวัฒนาการบริหารแรงงานในประเทศไทย" แรงงานสัมพันธ์, 10 (ตุลาคม, 2518), 12.
- เพชร ชำระรงค์, "วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจไทย" เพื่อนนิคยสารวิเคราะห์เศรษฐกิจการเมืองและสังคม, (ธันวาคม, 2517), 56.
- วรภัคดี พิบูลย์, พระ, "การเก็บเงินค่านา" วารสารสังคมศาสตร์, 1 (มกราคม, 2508), 48.
- ว. แสงทอง, "การพัฒนาอุตสาหกรรมและการเคลื่อนไหวค่านแรงงาน" วารสารแรงงานสัมพันธ์, (พฤษภาคม, 2515), 10 - 11.
- สมพงศ์ ชูมาก, "ลัทธิฟาสซิสต์" วารสารอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร, (มิถุนายน - พฤศจิกายน, 2518) 38 - 44.
- เสถียร จันทิมาธร, "30 ปีของการศึกษาผู้ใหญ่" วิทยาสาร, (พระนคร, 2515), 15.
- แสตนเลย์ เบคลิงตัน, "กงสุลนอกกับวิกฤติการณ์วังหน้า ปี พ.ศ. 1874 - 1875" กาญจนี สมเกียรติกุล แปลเก็บความ "จุลสารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์", (พ.ศ. 2518), 65 - 69.
- หยุก แสงอุทัย, กร. "ประชาธิปไตยที่แท้จริง", ปัญหาของประเทศไทย การศึกษาเศรษฐกิจ การเมือง, (พ.ศ. 2514), 79.
- อัมมาร์ สยามวาลา, "ข่าว" วารสารธรรมศาสตร์, (พฤษภาคม, 2517), 45.
- บทนา เรื่องสันติประชาธรรม, "ประชาธิปไตยตายเสียแล้ว" สังคมศาสตร์ปริทัศน์, (พ.ศ. 2515), 11.

หนังสือภาษาไทย

- กิตติ ประทุมแก้ว, การปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย. พระนคร : อักษรสัมพันธ์,  
ไม้ระบู่ พ.ศ. ที่พิมพ์.
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์, ปฏิวัติ 2475, พระนคร : ฅกุงพิทยา, 2514.
- กริสโวลด์, 10 ปี, พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม. แปลโดย บ.จ.สุภัทรทิศ  
คิศกุล, พระนคร : ไม้ระบู่แหล่งพิมพ์ - พ.ศ. ที่พิมพ์.
- เกษม ศิริสัมพันธ์ และนิออน สนิทวงศ์, "แนวพระราชดำริทางการเมือง ในพระบาท  
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว", ประวัติศาสตร์การเมือง. พระนคร :  
โรงพิมพ์ มธ., 2514.
- กุหลาบ สายประดิษฐ์, เบื้องหลังการปฏิวัติ 2475, พระนคร : นำอักษรการพิมพ์, 2518.
- ขจร สุขพาณิชย์, "ฐานันดรไพร", ประวัติศาสตร์และการเมือง. พระนคร : โรงพิมพ์  
มธ., 2514.
- กรุงเทพ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี), ความเรียงเรื่องต่าง ๆ ของกรุงเทพ. พิมพ์  
แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ มหาเสนาโท พระยาสุวัตรรณศิริ, พระนคร  
ไม้ระบู่แหล่ง - พ.ศ. ที่พิมพ์.
- คาร์ล ซีซิมเมอร์แมน, การสำรวจเศรษฐกิจในชนบทสยาม. แปลโดย ชิม วีระไวทยะ,  
พระนคร : โรงพิมพ์ศรีหงส์, 2477.
- จินดา จินาเสรี, จิตวิทยาปฏิวัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2 พระนคร : บุญชัยการพิมพ์, ไม้ระบู่ พ.ศ.  
ที่พิมพ์.
- จุลลดา งอนรต, มล. "กำเนิดและความเป็นมาของลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย".  
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,  
(อัครสำเนา).
- จุลจักรพงษ์, พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า, เจ้าชีวิต. กรุงเทพฯ : อักษรสมัย, 2514.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง. (อัครสำเนา).
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, ระบบเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2512.



- ฉัตรทิพย์ นาคสุภา, วิวัฒนาการระบบเศรษฐกิจไทย. นาวาว่าท่วยสังคมนิยม, พระนคร :  
โรงพิมพ์พิชเนต, 2517.
- ชัย เรื่องศิลป์, ประวัติศาสตร์ไทยสมัย 2452 - 2453 ตอนที่ 1 ค้านสังคมนิยม, พระนคร :  
ไม้ระบุดั้ง และ พ.ศ. ที่พิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, อุทกกรรมการทางเมือง. พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2517.
- ชลธิรา กลัดค้อย, วรรณคดีประชาชน. พระนคร : อักษรสาส์น, 2517.
- ไชยยงค์ ชูชาติ, เศรษฐกิจแห่งประเทศไทย. จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,  
พระนคร : ไม้ระบุดั้งพิมพ์, 2503.
- ไชยยงค์, นโยบายเกษตร. ชนบุรี : กรุงเทพการพิมพ์, ไม้ระบุดั้ง พ.ศ. ที่พิมพ์  
ดวงเดือน พิศาลบุตร, ศาสตราจารย์, ประวัติการศึกษาไทย (ฉบับย่อ). พระนคร :  
มงคลการพิมพ์, 2517.
- เดือน บุญนาค, ศาสตราจารย์. ท่านปรีดีรัฎฐบุรุษอาวุโสผู้วางแผนเศรษฐกิจไทยคนแรก.  
พระนคร : โพรซสามต้นการพิมพ์, 2517.
- คำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระยา, พระราชพงศาวดารรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 5.  
พระนคร : ไม้ระบุดั้ง และ พ.ศ. ที่พิมพ์.
- กีเรก ชัยนาม, กฎหมายเลือกตั้ง. พระนคร : โรงพิมพ์ มธก, 2480.
- เคอร์ แลงการ์, มอญสีเออ. (รวบรวม). "กฎหมายตราสามดวง" ประมวลกฎหมาย  
รัชกาลที่ 1 เล่ม 1. พระนคร : โรงพิมพ์ มธก, ไม้ระบุดั้ง พ.ศ. ที่พิมพ์
- เคอร์ แลงการ์, มอญสีเออ. (รวบรวม). "กฎหมายตราสามดวง" ประมวลกฎหมาย  
รัชกาลที่ 1 เล่ม 2. พระนคร : โรงพิมพ์ มธก, ไม้ระบุดั้ง พ.ศ. ที่พิมพ์
- แก้ว ลพานุกรม, "วิทยาศาสตร์กับการเมือง" หนังสือที่ระลึกในงานรัฎฐพิธี พระราชทาน  
เพลิงศพ พณฯ ดร.แก้ว ลพานุกรม. พระนคร : การพิมพ์ไทย, 2484.
- ทรงสุรเดช, พระยา, "การปฏิวัติ 24 มิถุนายน 2475" เบื้องแรกของประชาธิปไตย.  
พระนคร : มิตรนราการพิมพ์, 2511.
- ทรงศรี อาจอรุณ, สิทธิสภาพนอกอาณาเขต. พระนคร : สมาคมสังคมศาสตร์, 2506.

ทวี มุขกระโณษา, พระมหาธีรราชเจ้า. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2516.

ทองเปลว ชลภูมิ, หลักเสถียร เล่ม 1. ประคิดกับ, พระนคร : โรงพิมพ์ มช,  
2517.

นรกิจบริหาร, หลวง, คำบรรยายการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน. กรุงเทพฯ :  
ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

นรนิติ เศรษฐบุตร กับ ชาตวิทย์ เกษตรศิริ, ข่าวความมั่นคงของพระยาทรงสุรเดช.  
กรุงเทพฯ, 2514.

นิคม จันทรวิทุรย์, คำบรรยายวิชาการแรงงานและสวัสดิการ. พระนคร : โรงพิมพ์  
มช, 2513.

นิตยา มาพึ่งพงศ์, คำบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทยตอนพื้นฐานเศรษฐกิจ (อค์สำเนา)  
บรรยาย มกรากิรมย์, สามกระแส. กรุงเทพฯ : ไบร่ระบุแห่งพิมพ์, 2491.

บุญธรรม ทองไข่มุกข์ และ ไพศาล ชัยมงคล, ประวัติและวัฒนาการของสำนักงบประมาณ.  
หนังสืออนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายสิริ ปกาสิทธิ์. พระนคร : นนทชัย,  
2508.

บุญชนะ อັถถการ, ทฤษฎีภาษีและทางปฏิบัติ. พระนคร : รุ่งเรืองธรรม, 2500.

บุญเจือ องค์ประดิษฐ์, ความเป็นมาของการบริหารการศึกษา. พระนคร : มงคลการ  
พิมพ์, 2505.

ปกรณ อังศุสิงห์, การประชาสงเคราะห์. พระนคร : โรงพิมพ์ มช. ไบร่ระบุ พ.ศ. ที่พิมพ์.

ปรีดี พนมยงค์, ข้อเขียนทางปรัชญา. พระนคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518.

ปรีดี พนมยงค์, เจพิทักซ์เจตนารมย์ประชาธิปไตยสมบูรณ์ของวีรชน 14 ตุลาคม. กรุงเทพฯ :  
ประจักษ์การพิมพ์, 2518.

ปรีดี พนมยงค์, ความเป็นมาของชื่อ "ประเทศสยาม" กับ "ประเทศไทย" กรุงเทพฯ :  
นิติเวช, 2517.

ปรีชา สามีคคีธรรม, "ปฏิรูปบริหารและการปกครอง", ประชาธิปไตยสมัย ร. 5.  
พระนคร : ชงไทย, 2513

- ประพัฒน์ ตรีนรงค์, พระประวัติและงานสมเด็จกรมพระยาคำรงราชานุภาพ. พระนคร :  
ไทยสัมพันธ์, 2516.
- ประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์, รัฐสภาไทยในรอบสี่สิบสองปี. พระนคร : ช. ชุมนุมช่าง,  
2517.
- ประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร, ศานติปฏิบัติ. ชนบุรี : กรุงธน, 2513.
- ประยูร ภมรมนตรี, บันทึกการเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475. กรุงเทพฯ : เฟื่องจักร,  
2517.
- ปลาแก้วซ์, สังฆราช, เล่าเรื่องเมืองสยาม สันต์ โภมลบุตร แปล. พระนคร :  
อักษรสัมพันธ์, 2516.
- เผ่า ศรียานนท์ พล.ต.อ. "เหตุการณ์ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองและการชิงอำนาจ  
ระหว่างผู้ก่อการ", เบื้องแรกประชาธิปไตย. พระนคร : มิตรนราการพิมพ์,  
2516.
- พุทธชาติ พลาพงศ์, "การปฏิวัติอุตสาหกรรม", บันทึกประกอบคำบรรยายวิชา ม.ธ.  
1112 อารยธรรมยุคใหม่. พระนคร : โรงพิมพ์ มช, 2516.
- ไพศาล ชัยมงคล, รัฐวิสาหกิจ. พระนคร : เทพนมิตรการพิมพ์, 2516.
- ไมตรี เคนอุดม, ดร. โลกพระศรีอารีย์. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต, 2516.
- รำไพพรรณี, สมเด็จพระนางเจ้า. "พระราชบันทึกทรงเล่าของสมเด็จพระนางเจ้า  
รำไพพรรณี", เบื้องแรกประชาธิปไตย. พระนคร : มิตรนรา, 2516.
- เหรียญ ศรีจันทร์ และ ร.ต.เนตร พูนวิวัฒน์, หมอลือรำลึกการปฏิวัติครั้งแรก  
ของไทย ร.ศ. 130. พระนคร : บริษัทกิมหลีหงวน, 2503.
- หุ้ย คีร์วัต, ประชาธิปไตย 37 ปี. พระนคร : วิบูลกิจ, 2493.
- ลิขิต หงส์คารมภ์, การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. พระนคร : ไบร่บุ  
แหล่งพิมพ์, 2508.
- ว. ช. ประสังสิต, แผ่นดินสมเด็จพระปกเกล้าฯ. พระนคร : ผดุงชาติ, 2505.
- ว. ช. ประสังสิต, ประวัติสรรพากรณับสมบุรณ์. พระนคร : กรุงเทพการพิมพ์, 2514.
- วิจิตร มาตรา, ชุน. ประวัติการค้าไทย. พระนคร : บันทึกการพิมพ์, 2516.

วิจิตรวาทการ, หลวง. "ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย", วิจิตรอนุสรณ์. พระนคร :  
โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2505.

วิจิตรวาทการ, หลวง. การที่รัฐกู้เงิน. พระนคร : ชนการพิมพ์, 2503.

วิจิตรวาทการ, หลวง. "มนุษย์ปฏิวัติ", อนาคต. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์,  
2502.

วิเทศกรณีย์, เหตุการณ์ทางการเมือง 43 ปีแห่งระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ :  
สำนักพิมพ์รวมการพิมพ์, 2518.

ศุภชัย มนัสไพบุลย์, กรรมกรในระบบนายทุน. พระนคร : สำนักพิมพ์สมพงษ์, 2517.

สุทธิวาหนฤพิศ, คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 5 พระนคร : โรงพิมพ์  
นธ, 2514.

สงวน อึ้งคง, สิ่งแรกในเมืองไทย เล่ม 1. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2514.

สงวน อึ้งคง, สิ่งแรกในเมืองไทย เล่ม 2. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2514.

สมคิด ศรีสิงห์, "ภาณีอากร 7 เมืองเหนือสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น" บทความทางวิชา-  
การสโมสรอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์พิมพ์โลก. พระนคร : โรง  
พิมพ์พีชเนศ, 2517.

เสถียร พันธรังษี, พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและเจ้าฟ้าเพชรรัตน. พระนคร : เทพ-  
นิมิตรการพิมพ์, 2513.

เสนาะ อุนากุล, นโยบายการเงินการคลังและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย.  
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รามินทร์, 2515.

เสถียร จันทิมาธร, คนเขียนหนังสือ. พระนคร : โรงพิมพ์พีชเนศ, 2517.

สุรพงษ์ ชัยนาม, "ความหมายและความสำคัญของอุดมการณ์ตอสังคม", ใครเป็นซ้าย?.  
กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2517.

สอ เสถบุตร, ความยกย่องของภาษา - แก่นึกของ สอ เสถบุตร. อนุสรณ์ในงานพระ-  
ราชทานเพลิงศพ เสวกโท หลวงมหาสิทธิโวหาร (สอ เสถบุตร). พระนคร :  
2514.

สุรีย์ ทองวานิช, คู่มือประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสียงไทย, 2491.

สุเทพ อัดดากร, "พรรคการเมืองในระบบเสรีประชาธิปไตย," วิทยาศาสตร์ 17.

กรุงเทพ : บริษัทพิมพ์, 2518.

เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว. "การเมืองไทย" วิทยาศาสตร์ 14 ฉบับปฏิวัติและประชาธิปไตย.

พระนคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2517.

ไสว สุทธิพิทักษ์, ดร.ปรีดี พนมยงค์ ตัวการปฏิวัติ. นครศรีธรรมราช : สิริธรรมนคร.

ไม้ระบู่ พ.ศ. ที่พิมพ์.

สุพจน์ ถานตระกูล, ชีวิตและงานของ ดร.ปรีดี พนมยงค์. พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์,

2516.

สะอาด หงษ์มนต์, การอุตสาหกรรมของประเทศไทย. (อัครสำเนา)

สนิท เจริญรัฐ, โอวาทอาษาประชาราษฎร์—. พระนคร : สื่อการค้า, 2509.

สมพงษ์ ชูนาถ, การต่อสู้ทางการเมือง. กรุงเทพ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2519.

สุรพงษ์ ชัยนาม, มาร์กซ์และสังคมนิยม. พระนคร : สยามปริทัศน์, 2517

สุวิฑากร วรวรรณ, มจ. การหาเงินมาใช้ทำสงคราม. พระนคร : โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์,

2511.

เสลา เรชะรุจิ, "นายกรัฐมนตรีกคนที่ 2 พระยาพลพลพยุหเสนา" บันทึกเชิงประวัติ-  
ศาสตร์ 43 ปี เมื่อมวลชนเป็นใหญ่ในสยาม. พระนคร : โรงพิมพ์ประชาชน,

2516.

หยุด แสงอุทัย, ศาสตราจารย์. พรรคการเมือง. กรุงเทพ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2517.

แอนครู, เจมส์ เอ็ม. รายงานการสำรวจโลกกิจตามชนบทสยาม ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2477.

พระนคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่, 2480.

โอภาส เสวีกุล, พระราชบิดาแห่งการปฏิรูป, พระนคร : โรงพิมพ์แจ่มเจริญการพิมพ์,

2513.

อนุমান ราชชน, พระยา. ตำนานสุลต่าน. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พระยาเสวกวรราชยุคต์. พระนคร : ไม้ระบู่แหล่งพิมพ์, พ.ศ. 2506.

อริคม กรองเกรกเพชร, ลัทธิวัตถุนิยมทางประวัติศาสตร์และวิวัฒนาการทางสังคม, (ไม้

ระบู่แหล่ง และ พ.ศ. ที่พิมพ์).

อมร คุรุณารักษ์, จมื่น. "ปรารภกรณีย์ของธรรมเนียมและปกครองคณะนคราภิบาล"  
คู่มือเมืองประชาธิปไตยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.

พระนคร : หอสมุดแห่งชาติ, 2513.

ออสกา ลังค์, ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สังคมนิยม แปลจาก On the economic theory  
of socialism. โดย ทวี ทัศนิกกร บทความแปลทางเศรษฐศาสตร์ มธ.

(อัครสำเนา)

กองประชาสัมพันธ์ องค์การเชื้อเพลิง, สมุดปกขาว.

กองวิชาการ, วิวัฒนาการในการจัดการศึกษาภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองของ

กระทรวงศึกษา พ.ศ. 2475 - 98. สระบุรี : ปากเพ็ญการช่าง, 2499.

กระทรวงเกษตรราธิการ, ประมวลการจัดสหกรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามอักษร,

2481.

กระทรวงอุตสาหกรรม, "ประวัติกระทรวงอุตสาหกรรม", อนุสรณ์ครบ 25 ปี กระทรวง  
อุตสาหกรรม.

กองก่อสร้าง, "การก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน", อนุสรณ์กรมทางหลวงแผ่นดิน พ.ศ.

2498.

กรมโฆษณาการ, คำพิพากษาศาลพิเศษ พุทธศักราช 2482 เรื่องกบฏ. พระนคร : โรง  
พิมพ์พาณิชย์กุล, 2482.

พระบรมราชธิบาย เรื่องสามัคคี, พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า-  
อยู่หัว. พระนคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2511.

พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า. พระนคร : มงคลการพิมพ์, 2514.

กระทรวงคมนาคม, อนุสรณ์กระทรวงคมนาคม. พระนคร, 2497.

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ, บทความเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน. พระนคร, 2515.

ธนาคารออมสิน, "ประวัติและวิวัฒนาการ 2459 - 2506", อนุสรณ์ครบ 50 ปี.

พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองการพิมพ์, 2516.

หอการค้าไทย, ประวัติการค้าไทย. พระนคร : บริษัทพิมพ์, 2511.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หนังสือธรรมศาสตร์. พระนคร : บริษัทพิมพ์, 2512.

ศูนย์ประสานงานกรรมการแห่งประเทศไทย, การต่อสู้ของกรรมการไทย. พระนคร :  
เจริญวิทย์การพิมพ์, 2518.

ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507. พิมพ์เป็นที่ระลึกในวันครบเจ็ดสิบสองปี  
ของกระทรวง วันที่ 1 เมษายน 2507.

ประวัติกระทรวงเกษตร. พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานเปิดทำการกระทรวงเกษตร 1  
เมษายน 2505.

หนังสือที่ระลึกครบรอบ 30 ปี ประวัติและการดำเนินงานของธนาคารแห่งประเทศไทย.  
พระราชดำรัสสมเด็จพระปิยะมหาราช ในการเปิดแสดงสถิติรวมและพันธกิจการ พ.ศ.  
2453. พระนคร : โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, 2507.

สำเนาพระราชหัตถเลขาส่วนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถึง  
เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) กับประวัติเจ้าพระยายมราช. พระนคร : โรง  
พิมพ์บำรุงธรรม, 2482.

แถลงการณ์เรื่องพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก, พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรง  
สละราชสมบัติ. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2478.

พระราชหัตถเลขา ทรงสั่งราชการในรัชกาลที่ 5 และ 6 กับเรื่องประกอบ. พระนคร :  
โรงพิมพ์ท่าพระจันทร์, 2507.

กองประมวลสถิติกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สถิติพยากรณ์รายปี บรรพที่ 20 พ.ศ.  
2480 - 81.

วัฒนธรรมไทย, การศึกษาสามัคคีและอาชีวะ. พระนคร . โรงพิมพ์ไทยพาณิชย์, 2481.

หนังสือพิมพ์เคลวินส์, ฉบับวันที่ 6 มกราคม 2519.



หนังสือภาษาอังกฤษ

- Bowring, Sir John. The Kingdom and People of Siam Volume Two. London, Oxford University press, 1857.
- Cater, A Cecil. The Kingdom of Siam. New York : Knicker Bocker Press, 1904.
- Engel, Friedrich. Socialism : Utopian and Scientific. New York : Bantam Books, 1961.
- Marx, Karl. Wage - Labour and Capital - Value price and Profit. New York : International Publisher, 1933.
- Marx, Karl. A Contribution to the Critique of Political Economy. New York : International Publisher, 1972.
- Ingram, C. James. Economic change in Thailand Since 1850. Stanford University Press, 1954.
- Marx, Karl and Engel, Friedrich. The Communist Manifesto. Great Britain : Penguin Books, 1974.
- Marx, Karl and Engel, Friedrich. The German Ideology Part I & II. New York : International Publishers, 1960.
- Coughlin, J. Richard. Double Identity : The Chinese in Modern Thailand. Hongkong : Hongkong University Press, 1960.
- Mokarapong, Thawatt. History of the Thai Revolution : A Study in Political behavior. Bangkok : Chalermnit, 1972.
- Thomson, Virginia. Thailand : The New Siam. New York : Paragon Book, 1967.
- Smith, Adam.- An inquiry into the nature and Causes of The Wealth of Nations. New York : Random House, 1937.
- Ministry of Commerce and Communications, Siam Nature and Industry. Bangkok, 1930, p. 214.
- Report of the Financial Advisor (W.A.M. Doll). In connection with the budget of the Kingdom of Siam for the half year 1st April to 30th September the year B.E. 2482, p. 14.
- Report of the financial Advisor (W.A.M. Doll). In connection with the budget of the Kingdom of Siam for the year B.E. 2481 (1938 - 1939), p. 6.



Fistie' Piere, L' E'volution de la Thaïlande Contemporaine. Paris,  
Librairie Armand Colin, 1967.

## ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2514

เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (ม.ธ.)

พ.ศ. 2515

ศึกษาต่อแผนกเศรษฐศาสตร์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบัน

รักษากรทรวงหน้าสาขาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคสยาม